

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/1056 - 2025/1128 - 2025/1130
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.08.2025/63
Karar Numarası : 2025/510
Başvuran : E.Y.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : 1) Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
2) Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; bulunduğu ceza infaz kurumunda yargılama sürecinde savunmasını yapmak üzere bilgisayar kullanımına izin verilmediği, hak arama hürriyeti ile meşru vasıta ve yollarla iddia ve savunma veya kanun yoluna başvuru hakkının engellendiği iddialarına ve Ankara ilinde bulunan bir ceza infaz kurumuna nakledilme talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçelerinde özetle;

a. Yaklaşık 9 yıldır cezasını infaz etmekte olduğunu,

b. Avukatı bulunmadığı için devam eden yargılama sürecinde savunma yapmak üzere bilgisayar kullanımına ihtiyaç duyduğunu, barındırıldığı ceza infaz kurumunda buna izin verilmediğini, bu nedenle hak arama hürriyeti ile meşru vasıta ve yollarla iddia ve savunma veya kanun yoluna başvuru hakkının engellendiğini,

c. Diğer bazı mahpuslara bilgisayar kullanım hakkı tanınırken kendisine bu hakkın tanınmamasının ayrımcılık teşkil ettiğini,

ç. Yargılama sürecinin işlerliği açısından Ankara ilinde bulunan bir ceza infaz kurumuna nakledilmesi gerektiğini,

iddia etmektedir.

3. Muhatap Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın Kuruma 17/1/2022 tarihinde nakil olarak geldiği, gelmeden önceki ceza infaz kurumlarında bilgisayardan yararlandırıldığının anlaşıldığı, Kurumda ise 4/3/2022 tarihli dilekçesine istinaden 8/3/2022 tarihli Eğitim Kurulu kararı ile haftada 3 gün 3'er saat bilgisayardan yararlandırılmaya başlandığı,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

b. Başvuranın 14/3/2022 tarihli dilekçesiyle 1 ya da 2 ay süre ile haftada 3 tam gün bilgisayar kullandırılmasını talep ettiği ve talebinin kabul edilerek 16/3/2022 tarihli Eğitim Kurulu kararıyla bilgisayardan haftada 3 gün 6'şar saat süre ile 2 ay boyunca yararlandığı, başvuranın 5/5/2022 tarihli dilekçesiyle 3 tam gün olarak bilgisayardan yararlandırılma süresinin 18/5/2022 tarihinden sonra 2 ay daha uzatılmasını talep ettiği, 18/5/2022 tarihli Eğitim Kurulu kararıyla bu talebinin de kabul edilerek bilgisayardan haftada 3 gün 6'şar saat süre ile 2 ay daha yararlanma imkanının verildiği, mahkemelerden gelen evraklar nedeniyle 6 ve 3 saatlik fazladan bilgisayar kullanma imkanının verildiği, buna benzer şekilde başvuranın bilgisayar kullanımına ilişkin tüm taleplerinin yerine getirildiği, daha sonraki süreçte başvuranın 6/8/2024 tarihli dilekçesine istinaden Kurum Eğitim Kurulu kararıyla 12/8/2024-6/9/2024 tarihleri ve arasında 8 gün 3'er saat olmak üzere toplam 24 saat bilgisayardan yararlandırma imkânının verildiği,

c. Ankara 15. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2/4/2024 tarihli yazısına istinaden alınan 22/8/2024 tarihli Eğitim Kurulu kararı ile başvurana ayda 3 saat bilgisayar kullanma imkanının verildiği, başvuranın 23/12/2024 tarihli dilekçesine istinaden alınan 27/12/2024 tarihli Eğitim Kurulu kararı ile başvuranın bilgisayardan yararlandırıldığı günün/saatin değiştirilmesi talebinin kabul edildiği ve başvurana halen ayda 3 saat bilgisayar kullanma imkanının verilmeye devam edildiği,

ç. Başvuranın bilgisayar kullanımına ilişkin süre yönünden yeniden talepte bulunduğu, bu talebin yeteri kadar süre verildiği gerekçesiyle Eğitim Kurulu tarafından reddedildiği, ret kararının 19/12/2024 tarihinde başvurana tebliğ edildiği, başvuranın İnfaz Hâkimliğine hitaben yazmış olduğu ve bilgisayar kullanma talebini de içeren 8/1/2025 tarihli dilekçesinin İnfaz Hakimliğine gönderildiği, Antalya 3. İnfaz Hâkimliği tarafından başvuranın bu dilekçesine istinaden şikayet reddi kararı verdiği, alınan kararın 13/1/2025 tarihinde başvurana tebliğ edildiği, başvuranın şikayetin reddine yönelik Antalya Ağır Ceza Mahkemesine itiraz ettiği, itirazının da reddedildiği, itirazın reddi kararının 3/2/2025 tarihinde başvurana tebliğ edildiği,

d. Başvuranın yargılandığı mahkemelerin gönderdiği CD, flash-disk gibi materyallerin incelenip savunma veya başvuru yapması, yaptığı başvuruları aynı materyaller üzerinde güvenli olarak kaydedip çıktı alması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) ve Anayasa Mahkemesi (AYM) başvurularını tamamlayabilmesi, temyiz/itiraz/şikayet başvurularını yapabilmesi yönünde kendisine teslim edildiği ve belli aralıklarla ihtiyacına uygun şekilde bilgisayardan faydalandırıldığı,

e. Kurumda bulunan, yargılamaları devam eden/yargılama yollarına başvuruda bulunmak isteyen ve/veya mahkemeleri tarafından gönderilen dijital dosyaları olan mahpuslara bilgisayar kullanımının sağlandığı, belirtilmiştir.

4. Muhatap Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Nakil taleplerinin incelenmesinde; kurumun kapasitesi, güvenliği ve hangi suç türüne ait odaların bulunduğu, kişilerin can güvenliğine ilişkin olarak, talepte bulunanın hasım olarak bildirdiği bir kişinin talep ettiği kurumda bulunup bulunmadığı gibi hususlar göz önünde bulundurulduğundan, her talebin uygun değerlendirilemediği,

b. Ülke genelinde, ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların; hastalık, disiplin, güvenlik, özellikle toplu nakiller ve tutukluların mahkeme nedeniyle yapılan nakilleri sonucu, ceza infaz kurumları

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

mevcudunun g naşını değişmesine neden olduğu,

c. Başvuranın en son nakil talep dilekçesine istinaden yapılan değerlendirme neticesinde, talep ettiği kurumların kapasitesinin dolu olması nedeniyle naklinin uygun olarak değerlendirilemediği, bu konuda adı geçene bilgi verildiği, bilgi verilmesinden sonra başvuran tarafından yeniden yapılan bir nakil talebinin bulunmadığı, belirtilmiştir.

5. Muhatapların yazılı görüşlerine karşı başvuran tarafından yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın *"Yargı Yetkisi"* başlıklı 9'uncu maddesi şoyledir: *"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."*

7. Anayasa'nın *"Hak arama hürriyeti"* başlıklı 36'ncı maddesinin birinci fıkrası şoyledir: *"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."*

8. Anayasa'nın *"Mahkemelerin Bağımsızlığı"* başlıklı 138'inci maddesi şoyledir: *"Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsii ve telkinde bulunamaz."*

9. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun *"Kurumun görevleri"* başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şoyledir: *"Kurumun görevleri şunlardır: (...) h) İşkence ve kötü muamele ile mücadele etmek ve bu konuda çalışmalar yapmak, ı) İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsan  veya K  lt c  Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal  nleme mekanizması olarak görev yapmak, i)  zg rl ğ nden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal  nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"*

10. 6701 sayılı Kanun'un *"Başvurular"* başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

11. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resm  Gazete'de yayımlanarak yürürlüğü giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *"Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar"* başlıklı 40'inci maddesi şoyledir: *"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, H kimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."*

12. Mezkûr Yönetmelik'in *" n incelemenin yapılması"* başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şoyledir: *"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) ) Yargı*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, (...) yönlerinden incelenir."

13. Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

14. Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

15. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

16. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

Başvuranın devam eden yargılama sürecinde bilgisayar kullanımına izin verilmediği için hak arama hürriyetinin engellendiği, diğer mahpuslara bu hakkın tanındığı halde kendisine tanınmamasından dolayı ayrımcılığa maruz kaldığı iddialarına ilişkin olarak;

17. Mezkûr iddianın özünün adil yargılanma hakkına ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

18. Başvurunun esas incelemesi yapılmadan önce Kurumun, İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme'nin İhtiyari Protokolü (OPCAT) hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması görevi açıklanmalı ve başvuru konusunun bu kapsamda kalıp kalmadığı değerlendirilmelidir. OPCAT'in 19'uncu maddesi uyarınca ulusal önleme mekanizmaları; özgürlüğünden mahrum

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunması amacı ile bu kişilere yönelik tutumu düzenli olarak izlemek, sonucunda hazırlanacak raporlarda özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muamele ve koşulların iyileştirilmesi ve işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî ya da onur kırıcı muamele ya da cezanın önlenmesi için Birleşmiş Milletlerin ilgili normlarını dikkate alarak ilgililere tavsiyelerde bulunmakla yetkilendirilmiştir.

19. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu alanlar dışında genel insan hakları ihlali iddiaları kapsamında Kuruma başvuru inceleme yetkisi verilmemiştir. Dolayısıyla, başvurunun salt alıkonulma yerinden yapılmış olması ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında incelenmesi için yeterli bulunmamaktadır.

20. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'in "Adil yargılanma hakkı" başlıklı 6'ncı maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "1. Herkes davasının, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamaların esası konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından, kamuya açık olarak ve makul bir süre içinde görülmesini isteme hakkına sahiptir. (...) 3. Bir suç ile itham edilen herkes aşağıdaki asgari haklara sahiptir: (...) b) Savunmasını hazırlamak için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olmak;"

21. "Bir davanın sonucundan menfaati etkilenecek kişilerin bu yargılama hakkında bilgi sahibi olabilmelerine, uyuşmazlığın çözümü için gerekli ve sonuca etkili olduğunu düşündükleri hususlarda açıklamada bulunabilmelerine, iddialarını ispata yönelik delil sunabilmelerine imkân sağlanması gerekir. Bu husus aynı zamanda yargı mercilerinin tüm verileri dikkate alıp değerlendirme yaptıktan sonra gerekçeli karar vermesini sağlayacağından silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkesi ile de ilgilidir." (AYM, Yusuf Bilin, B. No: 2014/14498, 26/12/2017, para. 44).

22. Başvuranın dilekçesindeki iddialar ilgili mevzuat ve içtihat kapsamında değerlendirildiğinde; söz konusu iddiaların adil yargılanma hakkına ilişkin olduğu, Kurumun ulusal önleme mekanizması görevinin işkence ve kötü muameleyle mücadele etmek, ceza infaz kurumları yaşam koşullarının iyileştirilmesini sağlamak ve bu yönde düzenli ziyaretler yaparak izlemeler gerçekleştirmek olduğu, bu bağlamda mezkûr iddianın Kurum görev alanına girmediği değerlendirilmiştir. Bu nedenle başvurunun Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

Başvuranın yargılama sürecinin işlerliği açısından Ankara ilinde bulunan bir ceza infaz kurumuna nakil olması gerektiği iddiasına/talebine ilişkin olarak;

23. Mezkûr iddianın özü nakil talebine ilişkindir.

24. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun 2022/966 sayılı Kararı ile nakil işlemi incelenirken ceza

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

infaz kurumunun kapasitesi, güvenliği ve kurumda hangi suç türüne ait odaların bulunduğu, kişilerin can güvenliğine ilişkin olarak, talepte bulunanın hasım olarak bildirdiği bir kişinin talep ettiği kurumda bulunup bulunmadığı gibi hususlar göz önünde bulundurulduğundan her talebin uygun değerlendirilemediği, ceza infaz kurumlarında bulunan mahpusların nakil taleplerinin Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne ulaştığı anda talep edilen kurumların kapasitelerinin o günkü veriler göz önüne alınarak değerlendirildiği, ceza infaz kurumlarının kapasitelerinin günaşırı değiştiğinden Kurumumuz tarafından ceza infaz kurumlarındaki anlık kapasite değişikliklerinin ve her başvuranın nakil talebine ilişkin durumunun tespit edilmesinin mümkün olmadığı değerlendirilerek nakle ilişkin başvuruların kötü muamele yasağı kapsamında ele alınabilecek bir nitelikte olmadığı ve bu sebeple ulusal önleme mekanizması kapsamında incelenemeyeceği sonucuna varılmıştır.

25. Bu doğrultuda; başvuranın Kurumun ulusal önleme mekanizması görevi kapsamına girmeyen nakle ilişkin iddiası ile talebinin Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 67'nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/8/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: